

Recenze

Komunikace dětí předškolního věku

Barbora Kopecká

BYTEŠNÍKOVÁ, I. (2012). *Komunikace dětí předškolního věku*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, a. s.

Publikace *Komunikace dětí předškolního věku* nahlíží na proces komunikace u dětí určité věkové kategorie z různých úhlů pohledu. Tato kniha je určena pro všechny, kteří mají zájem o rozvoj komunikačních kompetencí dětí v předškolním věku. Cenné informace zde mohou najít studenti pedagogických fakult, učitelky v mateřských školách nebo logopedi. Autorka Ilona Bytešníková se v šesti kapitolách zabývá komunikačními schopnostmi dětí a možnostmi jejich rozvoje.

První kapitola s názvem *Proces osvojování komunikačních schopností v předškolním věku* se zabývá vymezením základních pojmů, jako jsou komunikace verbální a neverbální, jazyk, mluva, řeč a narušená komunikační schopnost. V první kapitole jsme seznámeni s ontogenezí řeči, aspekty optimálního vývoje řeči a rizikovými faktory vývoje řeči. Kapitola je doplněna zajímavými schématy vývoje řeči.

Druhá kapitola s názvem *Deficity komunikační schopnosti před zahájením školní docházky* je věnována jednotlivým druhům narušené komunikační schopnosti, které se mohou objevit u dětí předškolního věku. Autorka čtenáře seznamuje s opožděným vývojem řeči, vývojovou dysfázií, dyslalií, vývojovou dysartrií, koktavostí, breptavostí, huhňavostí, elektivním mutismem a poruchami hlasu. U jednotlivých typů narušené komunikační schopnosti jsou také uvedena různá doporučení jak pro rodiče, tak pro odborníky, kteří budou s dítětem pracovat. V kapitole jsou také uvedeny řečové mezníky v průměrném věku v měsících (Stoppardová, 1992). Tyto mezníky mohou pomoci rodičům v posuzování komunikačních schopností jejich dítěte.

Ve třetí kapitole se autorka zaměřuje na jednotlivé jazykové roviny a jejich vývoj v předškolním věku. V kapitole je zpracovaná rovina foneticko-fonologická, lexikálně-

-sémantická, morfologicko-syntaktická a také pragmatická jazyková rovina. Najdeme zde rady, jak jednotlivé jazykové roviny rozvíjet.

Čtvrtá kapitola publikace je věnovaná komunikačním kompetencím v předškolním vzdělávání. Autorka se zde zabývá tím, jaký prostor je věnován rozvoji komunikačních schopností v rámci vzdělávacím programu pro předškolní vzdělávání. V této kapitole se dozvíme více informací např. o programech Zdravá škola a Začít spolu. Autorka podává informace o tom, jak se v těchto programech přistupuje k rozvoji komunikační schopnosti. Dozvíme se také, jak se přistupuje k rozvoji komunikace v alternativních školách (Montessori, Waldorfská škola, Daltonský model).

V předposlední kapitole knihy se dozvíme, jak rozvíjet komunikační kompetence v předškolním věku. Kapitola je věnována rozvoji sluchového vnímání a fonemické diferenciaci. Můžeme se zde také inspirovat náměty pro rozvoj sluchového vnímání a sluchové diferenciaci. Rozvoj komunikačních kompetencí se neobejde ani bez rozvoje zrakového vnímání. Autorka zde uvádí zajímavé náměty pro rozvoj zrakové percepce. Pozornost je věnována také dechovým a fonačním cvičením, rozvoji motoriky mluvních orgánů, jemné motorice a grafomotorice. Vše je doplněno fotografiemi s ukázkami cvičení.

Závěrečná kapitola knihy s názvem *Vyvození správné výslovnosti* je zaměřena na korekci výslovnosti. V kapitole je rozpracováno vyvozování všech vokálů a konsonantů. U každé hlásky je popsán artikulační okresek, místo tvoření, znělost, způsob tvoření, tvrdost, artikulační orgán a sluchový dojem. Dále zde najdeme podrobný popis správné artikulace hlásky. Před nácvikem hlásky předchází přípravná cvičení. Autorka zde uvádí cvičení sluchové percepce a fonemické diferenciaci, dechová cvičení, cvičení zaměřená na rozvoj motoriky mluvních orgánů. Doporučují se zde postupy pro vyvození hlásky, a to vyvození z onomatopoií, vyvození přímou metodou nebo vyvození substitucí. Dále jsou zde doporučena slova, věty a básničky, ve kterých hlásku procvičovat.

Každý profesionál zabývající se komunikací dětí předškolního věku si v této knize může najít zajímavé informace. Kniha nenabízí čtenáři jen teoretické informace, ale také mnoho námětů pro praxi. Čerpat zde můžete z množství zajímavých her, které jsou určeny k rozvoji komunikačních schopností dětí.

Kontakt na autora:

Mgr. Barbora Kopecká
Fakultní nemocnice Ostrava
17. listopadu 1790
708 52 Ostrava-Poruba
E-mail: kopecka.barca@centrum.cz